Modul 5 – Kako komunicirati s starši in jih navdušiti za sodelovanje

V tem modulu so predstavljene ideje, kako spodbuditi starše in vzgojiteljice k sodelovanju, kibi pripomoglo k največjim učnim koristim za otroke. V eni od učnih enot so podani predlogi za vključevanje priseljenskih družin v skupnost vrtca.

Vir: arhiv projekta.

Cilji tega modula so:

Učna enota 1 – Pojasniti, da sta vzgoja in učenje uspešnejša, če vzgojiteljice in starši sodelujejo.

Učna enota 2 – Predstaviti dogodke in inovativne načine, povezane s prehrano za razvoj dialoga s starši.

Učna enota 3 – Prikazati, kako vključevati priseljenske družine v skupnost vrtca.

Po zaključku tega modula boste razumeli:

1. da je sodelovanje med pedagogi in starši pomembno in kako ga okrepiti.

2. kako na inovativne načine s pomočjo prehrane razviti sodelovanje s starši.

3. da lahko prisotnost migrantskih otrok in družin obogati naše poznavanje drugih kultur in spodbuja strpnost otrok, vrtčevske skupnosti in družbe.

Učna enota 1 – Za dobrobit otrok: vzgoja in učenje sta uspešnejša, če pedagoški kader in starši sodelujejo

V tej učni enoti se boste naučili, kako:

1. povečati vključenost staršev, izboljšati sodelovanje s pedagoškim kadrom in kako doseči rezultate, s katerimi bosta zadovoljni obe skupini.

2. prepoznati način komuniciranja med starši in vrtcem, premagati morebitne ovire in zgraditi mostove med njimi.

3. pomagati pedagoškemu kadru pri delu z migrantskimi otroki in družinami, ki prihajajo iz kulturno različnih okolij.

Predstavitev teme:

Sodoben način življenja od staršev in pedagoškega kadra zahteva, da združijo moči in skupaj pomagajo otroku skozi odraščanje. Tako bo imel otrok najboljše učne rezultate. Učni sistem se spreminja in je lahko uspešen le, če vanj verjamejo tako pedagogi kot starši. V tem poglavju so predstavljene možnosti, kako ustvariti uspešno partnerstvo med pedagogi in starši, kako odstraniti ovire in zgraditi mostove v komunikaciji ter kako uspešno vključevati otroke različnih kultur.

Vir: arhiv projekta.

Poglavje 1 – Starši in pedagoški kader: pogled na učinkovito partnerstvo

Zakaj je sodelovanje staršev tako pomembno?

Včasih je veljalo prepričanje, da strokovno izobražen kader ve bolje od staršev, kaj je za otroka koristno. Sprejeli smo dejstvo, da naši otroci večino dne preživijo v ustanovah, npr. jaslicah, vrtcih, šolah. Tu zanje poskrbijo, jih vzgajajo in učijo. Nekateri starši so verjeli, da se bodo otroci tu socializirali in naučili vsega potrebnega, medtem ko bodo oni v službi.

Vse več ljudi spoznava, da ta način ne deluje, saj staršem odvzema aktivno vlogo pri vzgoji in ustvarja nepotrebne težave. Vez med družinami in vrtci (ali šolami) je pretrgana in dogajanje, ki poteka doma, ni povezano z dogajanjem, ki poteka v šoli. Otrokovo odraščanje bi bilo optimalnejše, če bi odrasli sodelovali, si izmenjevali informacije, ideje, mnenja in se učinkovito skupaj odločali.

Učna enota 2 v Modulu 5 predstavlja nekatere predloge dobre prakse, kako lahko vzgojiteljice komunicirajo s starši in jih navdušijo za sodelovanje. Razloženo je tudi, kako lahko starše pritegnete k sodelovanju v skupnosti vrtca.

Starši in vzgojiteljice imajo lahko različen pogled na vzgojo

Vse se začne doma, nadaljuje v vrtcu in šoli.Nekje na sredi pa se mnenja srečajo in opazimo, da imajo starši in pedagoški kader lahko različen pogled na to, kaj je za otroka najbolje.

Različna je tudi komunikacija staršev do vzgojiteljic. Nekateri starši se z vzgojiteljico ne pogovarjajo, dokler ne pride do večjih težav z otrokom, drugi pa želijo vedeti vse. Pomembno je, da je partnerstvo zgrajeno na transparentnosti in obojestranskem zaupanju.

Če želimo, da bodo starši in vzgojiteljice imeli čimbolj podoben pogled na vzgojo, si moramo zastaviti ta vprašanja:

- kaj želijo vzgojiteljice od staršev?
- kaj starši želijo od vzgojiteljic?

Šele potem boste vedeli, ali in kje se vaša pričakovanja razlikujejo, in boste začeli iskati način, da jih lahko uskladite.

Ena od najpomembnejših faz v sodelovanju je kultura vključevanja, ki jo morate razvijati in krepiti od začetka. Učiteljice morajo biti pripravljene sodelovati s starši ne glede na svoje trenutne delovne prioritete. Starši pa morajo biti pripravljeni doma delati z otroci prinalogahinprivzgoji in se z njimi pogovarjati. Tako bodo skupaj izgradili osnovo za moralne vrednote, ki bodo oblikovale otrokove socialne veščine, njegova nagnjenja in čut za odgovornost. Tako bodo starši podprli vzgojiteljičino glavno nalogo, ki je vzgoja in učenje otroka. Otroci morajo čutiti, da je odraslim mar zanje in da jih podpirajo pri njihovih uspehih, izobraževanju in razvoju v vrtcu ali šoli in doma.

Kaj želijo vzgojiteljice od staršev?

Vzgojiteljice želijo, da :

- so starši odgovorni.
- starši aktivno sodelujejo v otrokovem vsakodnevnem delu in napredovanju.
- starši sodelujejo pri vzgoji in učenju otrokadoma.
- otrokom privzgojijo moralno obnašanje. Vzgojiteljice otroke med drugimučijo tudi o tem, a glavnina vzgoje o moralnih vrednotah mora izvirati od doma.
- starši otroke disciplinirajo, ne kaznujejo. Pozitivne metode discipliniranja spodbujajo pozitivno vedenje, s katerim se otroci lažje učijo.
- starši naučijo otroke, kako biti spoštljiv, izražati svoje mnenje, sprejemati odgovornost za svoja dejanja in se soočiti s posledicami.

Kaj želijo starši od vzgojiteljic?

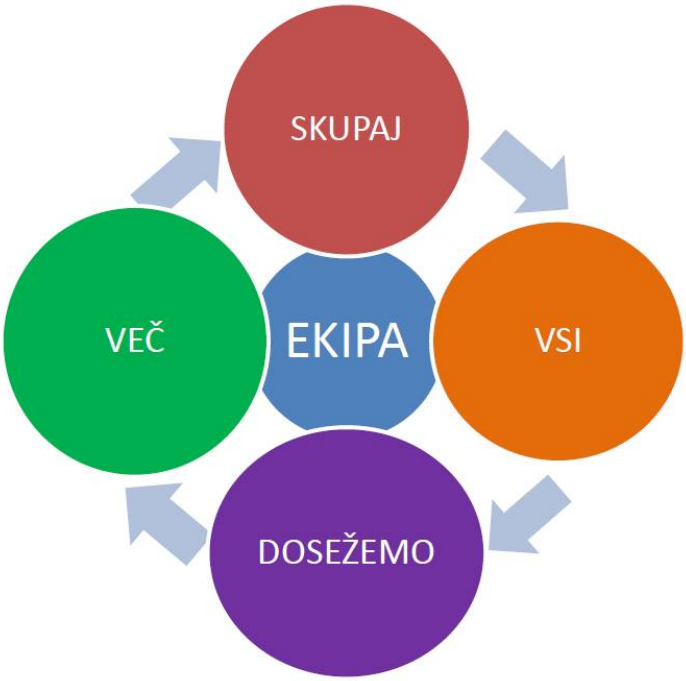
Starši želijo, da:

- vzgojiteljice spoštujejo starše in otroke.
- stavzgojiteljicam najpomembnejša vzgoja in izobraževanje otrok in da imajo visoke standarde ter pričakovanja do vseh otrok.
- vzgojiteljice razmišljajo širše, saj je vsak otrok poseben in potrebuje svoj pristop.
- vzgojiteljice komunicirajo odkrito, iskreno, pravočasno.
- so vzgojiteljice objektivne in opravljajo svoje osnovno poslanstvo: vzgajajo in izobražujejo.
- se vzgojiteljice obrnejo na starše tudi s pohvalnimi novicami, ne le s slabimi (npr. da otrok ne sodeluje, da klepeta, ni naredil naloge ...)

Kdaj se interesa staršev in vzgojiteljic približata?

Tako starši kot vzgojitelji/vzgojiteljice želijo imeti dobro medsebojno komunikacijo, ki jim bo omogočila, da pri otrokovi vzgoji in izobraževanjusodelujejo kot ekipa. A včasih je obe strani težko združiti. Najbolj ju razdvaja dejstvo, da pravice in dolžnosti niso dobro definirane.Pogosto ima ena stran previsoka pričakovanja do nasprotne strani ali pa preprosto govorijo drug jezik. Vzgojiteljice bi morale narediti korak v smeri spoznavanja družine, se bolje povezati z njo.Starši pa bi morali postati bolj aktivni v otrokovem vsakdanu, povezanim z vrtcem. Starši, vzgojiteljice, odgovorni v skupnosti in vodstvo vrtca bi se morali zavedati, da skupaj lahko dosežejo več in združevanje interesov bi moralo biti njihova prioriteta.

Otroci se učijo vsak dan, vsako uro, tako doma kot v vrtcu, zato vzgoja in učenje ni nekaj kar se dogaja le v vrtcu.

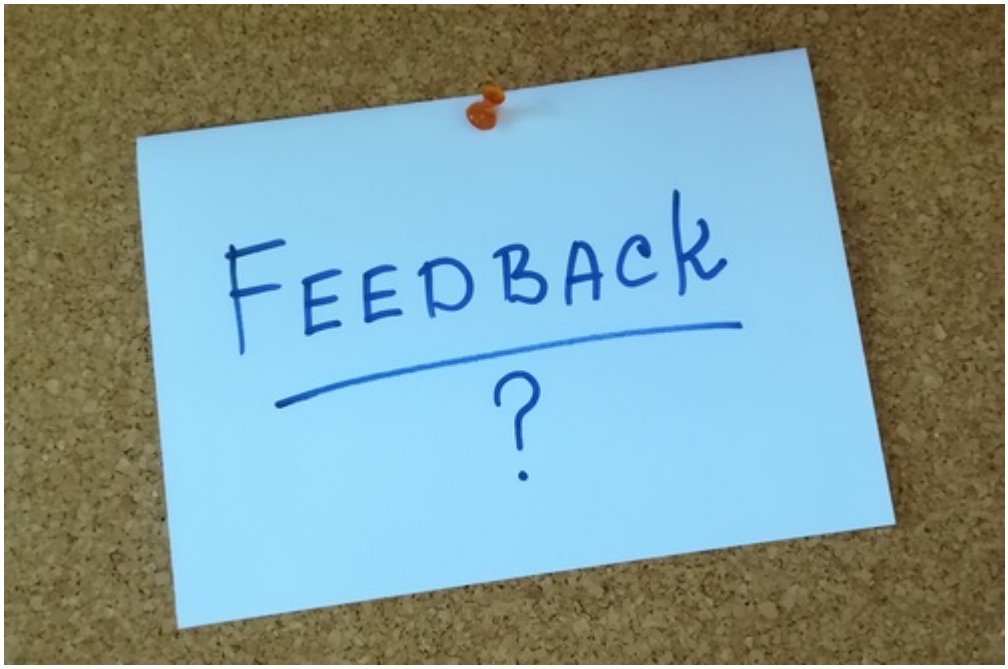

Primer dobre prakse iz Bolgarije

- Delovni list št.1_Mo5 **Predstavniki staršev**
- Delovni list št.2 Mo5 **Mapa otrokovih dosežkov**

Poglavje 2 – Komunikacija je ključna

Sestavine učinkovite komunikacije

Najboljši način, da se izognete nesporazumom s starši, je, da imate z njimi že na začetku redno in jasno komunikacijo. Bolj, kot jih boste vključevali v vrtčevske aktivnosti in vsakodnevne dogodke, bolj se bodo počutili del vrtčevske skupnosti. Z jasno komunikacijo bodo starši bolj razumevajoči, manj negativni in vas bodo bolj podpirali. Starše obveščajte tudi o dejavnostih in projektih v vrtcu.

Stalna komunikacije s starši je ključnega pomena. Učinkovito partnerstvo z njimi boste izgradili tako:

- da se zavežete k skupnemu delu,
- da jih vključujete,
- da si delite odgovornost za vzgojo in izobraževanje otrok,
- z vzajemnim zaupanjem in spoštovanjem,
- da boste poskušali razumeti različen pogled na stvari.

V Učni enoti 2 v Modulu 5 so predstavljeni nekateri konkretni primeri, kako lahko osebje vrtca ali šole razvije dialog s starši skozi dogodke in inovativne načine.

Ovire v komunikaciji in kako jih premagati

S prihodom migrantov v Evropi narašča kulturna, jezikovna in etnična različnost, zato se vrtci soočajo z izzivi, kako povečali vključenost teh otrok. Eden ključnih faktorjev dobre komunikacije s takimi družinami in otrokije, da se otresete stereotipov povezanih s spolom, raso, kulturo ali še čim. Če boste ustvarili vključujočo skupnost, se bo izboljšalo sodelovanje med starši, vzgojiteljicami in vodstvom.

Poglejte si nekatere pogoste ovire v komunikaciji in kako jih premagati.

Ovira: Prezaposlenost

Rešitev: Vzemite si čas

Kot najpogostejši razlog za slabšo komunikacijo tako starši kot vodstvo vrtca ali šole običajno navedejo pomanjkanje časa. Študije so razkrile, da je težava v pomanjkljivem načrtovanju sodelovanja in v premalo medsebojnega razumevanja. Poleg tega lahko na slabši odnos med vrtcem in starši vplivajo predhodne negativne izkušnje iz preteklosti.

Oblike komunikacije, ki jih lahko uporabite, so osebna komunikacija, preko e-pošte, pisna komunikacija.

Ovira: Različna pričakovanja

Rešitev: Uresničite pričakovanja in dosežite rezultate, ki motivirajo

Vzgojiteljice in starši imajo mnogokrat različna pričakovanja drug do drugega in do otrok. Otrokov uspeh je lažje dosegljiv, če starši in vzgojitelji jasno določijo, kaj pričakujejo od otroka in se o tem pogovorijo, otroka pa po opravljenih nalogah pohvalijo . Prepričati se morajo tudi, da otrok razume, kaj se zgodi, če ne bo izpolnil naloge (torej: se zaveda posledic svojih dejanj).

Ovira: Vzdušje ni najboljše

Rešitev: Ustvarite dobro vzdušje

Vzgojiteljice si morajo prizadevati za ustvarjanje dobrega vzdušja. Realno ocenite vzdušje v svoji igralnici: kakšno je? Ste kos vsem zahtevam, ki jih prinašajo raznoliki otroci?

Pozitivno vzdušje je nujno za otrokov razvoj in učenje. Okolje mora otroku nuditi obilo igre, možnosti različnih izkušenj, raziskovanja in jim dajati občutek pomembnosti ter čustvene varnosti.

Ovira: Kulturne razlike

Rešitev: Bodite spoštljivi do kulturnih razlik, spoznajte jih in bodite aktivni

Kulturne razlike lahko ustvarijo komunikacijske prepreke, še posebej, če vzgojiteljice ne razumejo drugih navad, kulture, jezika ... Takim spodrsljajem se lahko izognete, če se vzgojiteljice seznanijo z navadami drugih narodov, s kulturnimi razlikami in z njihovimi vrednotami. Poleg tega priseljenci na ta način dobijo občutek, da osebju vrtca zanje ni vseeno, kar je že prvi korak k boljši komunikaciji.

Delovni list št.3_Mo5 Ovire v komunikaciji

Ostala učna orodja:

- Kotiček za otroke (domača stran Evropske Unije)
- Kotiček za učitelje (domača stran Evropske Unije)

Poglavje 3 – Delo z otroci iz drugih kultur

Kako pripraviti vzgojiteljice na delo z otroki in družinami iz različnih kultur?

S prihodom begunskih družin v Evropo so se pojavili novi izzivi za vse, ki delajo z otroki, torej tudi za zaposlene v vrtcih. Naloga držav je, da se te družine uspešno vključijo v novo okolje. Vrtec je prostor, kjer se mlade družine srečujejo. To je priložnost, da se na različne načine vključijo v novo okolje. V **učni enoti 3 v Modulu 5** je podrobneje predstavljeno vključevanje in način, kako s priseljenimi starši zgradimo vezi.

Za uspešno vključevanje družin in otrok iz drugih držav so potrebna različna znanja: osnovno znanje o njihovih prehranskih navadah, o veri in o drugih navadah, da jih ne bi nehote užalili. Zbrali smo nekaj predlogov za boljši začetek sodelovanja.

Predlogi za vzgojiteljice

Za otrokov občutek pripadnosti, krepitev identitete in uspeh pri vseživljenjskem učenju sta ključnega pomena družina in vpetost v določeno kulturo. Vzgojiteljice imajo zelo pomembno vlogo pri podpori otrok in družin priseljencev. Če so prijazne, dostopne, sprejemljive in spoštljive do drugih kultur, otroci in družine priseljencevmnogo lažje razvijejo občutek zaupanja in pripadnosti. Nekaj namigov, ki vam lahko pomagajo:

- bodite odprti do drugačnih družin,
- z družinami delajte na razvoju pozitivnih odnosov,
- spoštovanje drugačnosti naj bo vzajemno,
- v komunikaciji bodite premišljeni.

Vzgojiteljice v vrtcih po Evropi morajo biti pripravljene na to, da bo v njihovih skupinah otrok vse več otrok iz drugih kultur. Že sedaj jih je vpisanih več kot prejšnja leta in trend se bo v naslednjem desetletju nadaljeval. Izobraževalnih programov, ki bi kvalitetno pripravili vzgojiteljice in učitelje na kulturno mešane skupine otrok, primanjkuje, a so potrebe vse večje.

Mnogo koristnih informacij boste našli tu: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, **Vključevanje priseljencev v sistem vzgoje in izobraževanja** in tu: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, **Vključevanje otrok beguncev**.

Poglejte si še: Novak M., Medica K., Lunder Verlič S., Pevec Semec K., Jelen Madruša M., Mežan J. (2012), **Smernice za vključevanje otrok priseljencev v vrtce in šole**. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Predlogi za družine

Starševstvo v drugem kulturnem okolju je lahko izziv, še posebej, če se kultura doma razlikuje od kulture države gostiteljice. Družine tako težko razvijejo pripadnost določeni skupnosti. Razvoj kulturne identitete in občutka pripadnosti pa sta pomembna za otroka, ker oboje spodbuja njegovo duševno zdravje in dobro počutje.

Družine lahko razvijejo občutek pripadnosti s pomočjo različnih prijemov:

- Poistovetijo naj se s svojo kulturo: otroška kulturna identiteta se razvija skozi jezik, pripovedovanje zgodb, skozi odnose in v stiku s tradicijo.
- Zgradijo naj socialne mreže – z različnimi socialnimi inkulturnimi skupinami.
- Poiščejo naj podporo, ki je lahko primerna oseba ali organizacija.

- Zapomnite si, da vključevanje v okolje zahteva čas. Prilagajanje novemu življenju je lahko povezano z mnogimi izzivi za družino in otroka.

Poglejte **Primere dobre prakse** v Učni enoti 3 tega Modula. Starši naj o podpornih organizacijah, ki z njimi običajno sodelujejo, povprašajo v vrtcu ali šoli. Mnogokrat so to društva, kjer prostovoljci skozi različne aktivnosti pomagajo priseljencem. Še bližja možnost so šole ali vrtci, ki imajo izobražene vzgojiteljice ali učitelje za to tematiko in sodelujejo na teh programih. Več boste izvedeli v učni enoti 3 tega Modula.

Raznolikost skozi hrano in druge aktivnosti

Dogodki, povezani s hrano, so odlično orodje za vključevanje priseljenskih družin in predstavitev multikulturnega okolja. Dogodke lahko organizirate na različne načine:

- vključite otroke (glej **Modul 3**)
- pripravite festival (glej Modul 4, **Učna enota 3** in Modul 5, **Učna enota 2**)
- organizirate učenje zunaj vrtca (glej **Modul 3**)
- vključite starše (glej Module 5, **Učna enota 1**)

Ostala učna orodja:

Food Mapping je čudovita aktivnost, ki združuje zemljepis in prehrano (spletna stran je v angleščini)

School lunch around the world (plakat je v angleščini)

Tastes Around the World Party (plakat je v angleščini)

Food museum – spletna stran (v angleščini), ki raziskuje zgodovino hrane in hrano prikazuje skozi umetnost

Učna enota 2 – Dogodki in inovativni načini za razvoj dialoga s starši

V tej učni enoti se boste naučili, kako:

1. vključevati starše v vzgojo in izobraževanje otrok.

2. organizirati dogodke, ki bodo vključevali starše in skupnost v aktivnosti kuhanja in pridelave hrane.

Vir: arhiv projekta.

Poglavje 1 – Vizija o vključevanju staršev

Preden začnete starše vključevati v aktivnosti vrtca ali šole, ki jih nameravate izboljšati, se morate z njimi najprej učinkovito povezati.

1. Najosnovnejša stvar, ki jo morate narediti že na začetku, je, da se vsi strinjate, da ima skupno sodelovanje prednosti: da bo pripomoglo k boljšemu zdravju in boljšim učnim izidom otrok. Osebje vrtca, starši in predstavniki lokalne skupnosti morate biti v tem enotni. Naslednji korak je lahko, da zapišete vizijo o vključevanju staršev v izobraževalni proces otroka in jo delite z vsemi v skupnosti vrtca.Lahko visi na steni, je objavljena na spletnih straneh ... Vizija je podlaga za pozitiven odnos staršev do vrtca in do vaših pričakovanj, ki jih imate glede vključevanja staršev.

2. Osebje vrtca in šole mora biti pripravljeno delati s starši. Za to se bodo morda morali še dodatno poklicno izobraziti o vključevanju in motiviranju staršev v te dejavnosti: pisanje otrokovih nalog, sodelovanje pri raznih aktivnostih vrtca ali šole, naučiti se bodo morali, kako pritegniti starše, ki ne sodelujejo. Za pridobitev tega znanja vrtci ali šole lahko povabijo organizacije iz lokalne skupnosti. Osebju vrtca ali šole je potrebno dati dovolj časa za načrtovanje in organizacijo aktivnosti in dogodkov s starši.

3. Vrtec in osebje bi morali zagotoviti, da se vsi starši v njihovem okolju počutijo dobrodošle. Ponuditi bi jim morali različne možnosti vključevanja v aktivnosti, ki so povezane z zdravjem, vrtnarjenjem in kuhanjem. Preden jim začnete karkoli ponujati, bi bilo dobro, da med njimi naredite anketo, katere izmed teh aktivnosti si želijo.Izvedeli boste, česa si želijo.Določili boste najboljše komunikacijske poti in načine, kako te aktivnosti razporediti čez celo leto, da bi pritegnili kar največ staršev.

Primeri, kako se vrtci ali šole lahko povežejo s starši

Najprej razmislite o tem:

- Imate jasno vizijo, kako boste starše vključevali v aktivnosti vrtca ali šole?
- Je v izjavi o poslanstvu vrtca ali šole zapisana pomembnost sodelovanja s starši in kako zgraditi temelje za njihovo vključevanje?
- Ima vrtec ali šola dobro načrtovan program za vključevanje staršev?
- Se starši lahko vključujejo v aktivnosti, povezane z zdravjem, z delom na vrtu in s kuhanjem (znotraj zakonskih okvirjev)?
- Ali vrtec vabi starše k sodelovanju v takih aktivnostih?
- Ali v vrtcu vlada prijateljsko vzdušje do staršev; se počutijo dobrodošle (posebej pomemben element za priseljenske starše)?
- Zagotovite, da se osebje vrtca ali šole lahko poveže s starši in podpre njihovo sodelovanje pri različnih aktivnostih.
- Ali je v vrtcu ali šoli ustanovljen odbor, ki ga sestavljajo pedagogi, vodstvo in starši, ki pomaga šoli načrtovati, uvajati, ocenjevati in izboljševati delo s starši in njihovo vključenost?
- Ali ima osebje vrtca ali šole potrebno znanje in ali ve, kako lahko poveča vključenost staršev v svoje aktivnosti?

Vir: arhiv projekta.

Delovni list št.4 Mo5 Vizija vključevanja staršev

Poglavje 2 – Dogodki za vključevanje staršev in lokalne skupnosti v aktivnosti pri pripravi jedi ali pri vrtnarjenju

Ključni poudarek sedanje izobraževalne politike je na vključevanjustaršev in lokalne skupnosti, in to z dobrim razlogom. Izkazalo se je namreč, da so dosežki otrok večji, če pri aktivnostih vrtca ali šole sodelujejo starši in lokalna skupnost. Dogodki, povezani s hrano, so idealna priložnost za vključevanje širše skupnosti.

Tu je nekaj idej, s katerimi lahko začnete.

Najboljše iz narodne ali regionalne kulinarike

Ta dogodek lahko poteka samostojno ali kot spremljevalni dogodek kateremu drugemu, npr. dan odprtih vrat v vrtcu ali šoli. Predstavite lahko kulinariko vaše regije ali pa cele države in tako vključite tudi starše, ki niso od tu.

V dogodek lahko vključite še te dejavnosti:

- Povabite lokalne proizvajalce različnih prehranskih izdelkov, pridelovalce, ki bi pripravili degustacijo in promocijo svojih izdelkov.
- Vrtčevski ali šolski vrt naj razstavi najbolj zanimive pridelke.
- Iz pridelkov lahko pripravite degustacijo jedi.
- Kuhinja vrtca lahko pripravi vzorce regionalne jedi, ki jih pripravljajo za kosilo. Dodajte še ocenjevalne lističe in na podlagi mnenja udeležencev boste lahko ugotovili, katere jedi so med starši najbolj priljubljene.
- K sodelovanju lahko povabite študente ali dijake gostinske šole, ki naj pripravijo značilne regionalne jedi.
- Povabite lokalne kuharje, ki naj pokažejo, kako se uporabi lokalne in sezonske sestavine.

Vir: arhiv projekta.

Različne kulture, različne jedi

V tem dogodku prikažete pripravo jedi in jedi iz celega sveta, pri čemer uporabljajte tipične sestavine. Te so običajno ljudem neznane.Uporabite jih skupaj z lokalnimi, domačimi sestavinami. Strežba lahko poteka na različne načine:

- pri mizi, če nameravate dogodek izkoristiti tudi v namen pridobivanja sredstev,
- v obliki samopostrežnega bifeja,
- v obliki piknika na vrtčevskem vrtu.

V dogodek lahko vključite še te dejavnosti:

- Povabite vse, kibi jih tema zanimala ali sodelujejo, npr. srednješolce, osebje vrtca, tudi iz kuhinj in vodstvo, starše, člane lokalne skupnosti.
- Predstavite jedi: z razstavo receptov, fotografij živil, ki sestavljajo jedi, zanimivosti, povezanih z njimi – ne samo v prehranskem smislu, ampak tudi v zgodovinskem, kulturnem ...Nekatera živila in tudi določene jedi imajo neverjetno zgodovino. Gotovo lahko dobite fotografije na to temo.Npr. kakav: šele ko so dodali sladkor, so ugotovili, da je dober, prej pa so ga Mehičani jedli grenkega, kot je tudi v resnici. Od tu stara jed puran s čokolado. Na francoskem dvoru so mu dodali sladkor in mleko in zmagoviti pohod se je začel. Čokolada je tudi eno od živil, ki zaradi vonja kakava odlično vpliva na počutje in spodbuja tvorbo serotonina, nevrotransmiterja,

znanega kot hormon sreče. Čokolada in kakav sta dva artikla, ki sta značilna za pošteno trgovino, s pomočjo katere ljudem tretjega sveta omogočamo boljše življenjske razmere – boljši in stalnejši zaslužek, izgradnjo zdravstva in šolstva.Vidite, vsaj to lahko povemo o kakavu in tudi ostala živila imajo svoje zgodbe.
- Razmislite, da bi pri vsakem hodu prikazali jed iz določene države, ki ima tudi drugo kulturo: npr. italijansko predjed, glavna jed naj bo indijska, sladica pa iz Grčije.

Vir: arhiv projekta.

Praznovanje poletnih jedi

Dogodek naj poteka na koncu poletja oz. na začetku jeseni, bodisi samostojno ali kot del večjega dogodka v skupnosti.

V dogodek lahko vključite še te dejavnosti:

Razstavo zelenjave v vrtcu s temi poddejavnostmi:

- najbolj nenavaden pridelek;
- največja zelenjava;
- najboljši pridelek učencev iz svojih semen;
- najboljša jed s posebnim sadežem ali zelenjavo;

- stojnica za promocijo organizacij, ki se ukvarjajo z oddajo vrtičkov; organizacij, ki imajo ostale vrtnarske potrebščine, ki pa naj spodbudijo starše k čim več lastne pridelave;
- povabite društva, ki bi želela pripraviti jedi (npr. kmečke ženske, lokalni kuharji...);uporabijo naj tudi te iz šolskega vrta;
- različna tekmovanja, npr. najboljša priprava po receptu, a iz domače pridelane hrane.

Vir: arhiv projekta.

Izmenjava semen

Izmenjava semen povezuje vrtnarje na lokalnem nivoju. Zaposlenim vrtca, otrokom in staršem pa nudi možnost, da se naučijo več o lastni pridelavi živil, da preizkusijo različne sorte in rešijo stare sorte pred pozabo. Bolj izkušenim vrtnarjem to daje možnost, da poučijo ljudi in razdelijo seme, ki je bolje prilagojeno lokalnim klimatskim razmeram.

Pripravite lahko letake, kjer naj piše, da naj ljudje shranjujejo semena svojih rastlin. Ovojnice za semena lahko kupite ali jih sami izdelate v vrtcu. Semena lahko tudi spravite v majhne steklene kozarčke, kar je tudi lepo na pogled.

Pripravite lahko še druge stojnice, kjer bodo otroci ali vzgojiteljice razstavljali ali ponujali svoje stvari.

V dogodek lahko vključite še te dejavnosti:

- demonstracija shranjevanja semen,
- stojnica za izmenjavo semen,
- razne otroške dejavnosti, npr.: ugotovi število semen v kozarcu (lahko podelite nagrado lokalnega sponzorja za najboljši približek dejanskemu številu), naredi kolaž iz semen ...
- demonstracija sajenja semen z otroki.

Vir: arhiv projekta.

Poskusi na vrtu

To so lahko enostavni poskusi ali opazovanja, ki jih je mogoče opravitidoma ali na šolskem vrtu. Dajejo vam možnost, da se učite, eksperimentirate z novimi ali starimi idejami ter tehnikami in da delite pridobljeno znanje.

K sodelovanju povabite celotno skupnost vrtca, vključno s starši in širšo skupnostjo. Udeleženci se lahko udeležujejo običajnih srečanj, kjer si vsi izmenjajo ideje in informacije. Poskuse pa lahko zastavite bolj kemijsko ali biološko in jih povežete z učnimi načrti.

Organizacija poskusa na vrtu lahko izgleda tako:

- Najprej pripravite informacije, zakaj bo izveden poskus.
- Napišite osnovne informacije, kako postaviti in izpeljati poskus.
- Razmislite ali boste določene faze iz poskusa posneli.
- Pripravite liste za rezultate, s katerimi boste enostavno spremljali opazovanja in podatke včasu poskusa.
- Pripravite osnovni material, ki ga potrebujete, npr. seme.

Vzgojiteljice ali pomočnice naj pripravijo rezultate in o njih poročajo na vidnem mestu, npr. na oglasni deski.

Vir: arhiv projekta.

Teden vrtnarjenja s starimi starši

Dejavnost izvedite zgodaj spomladi. Ta teden je odlična priložnost za podporo lokalne skupnosti in dober začetek delovnih opravil po zimi. Gostitev takih dejavnosti je odličen način za vključevanje starih staršev, staršev, vrtičkarjev v aktivnosti vrtca in tudi način, da brez prehudih naporov odlično poskrbite za vrt po zimskem počitku.

Vir: arhiv projekta.

Potek organizacije aktivnosti na vrtu

Določite čas med tednom, ko boste lahko gostili tako aktivnost. Preden se lotite, razmislite, kaj želite posaditi, kam in kako bi pridelke lahko uporabili v pripravi jedi ter pri učnih aktivnostih.V zbiranje predlogov vključite tudi ostale zaposlene iz vrtca: vzgojiteljice, pomočnice, kuharsko osebje, vodstvo. Vključevanje starih staršev, staršev in vrtičkarjev bo pomenilo tudi podporo, koristne nasvete pri vrtnarjenju.

V dogodek lahko vključite še te dejavnosti:

- Vrtčevski ali šolski vrtovi niso projekt enega človeka. Da bi resnično zaživeli, potrebujejo pomoč prostovoljcev. Odlični so odrasli, npr. starši ali stari starši, ki imajo več časa. Mnogokrat je to zmagovalna kombinacija: s prostovoljci je vrt namreč obdelan tudi, ko so počitnice, in ti odrasli imajo sveže pridelke za domov.
- Vrtec ali šola lahko ustanovi vrtnarski ali kuharski krožek, ki se poveže z lokalnimi ekološkimi kmetijami za izmenjavo informacij.Vsako leto priredijo dogodek, kjer pokažejo, kaj so pridelali.
- Petkova tržnica: popoldan na njej prodajajo potaknjence, vzgojene na vrtčevskem vrtu in jih prodajo družinam vrtčevskih otrok za nadaljnjo vzgojo. Kuharsko osebje iz vrtca ali učenci naj pripravijo domačo juho iz pridelkov na vrtu, spečejo kruh ali pecivo, ki naj ga ponudijo obiskovalcem.
- Prispevke, ki jih dobite, vložite nazaj v vrt.
- Pritegnite lokalna vrtnarska podjetja, da bodo sodelovala z vami, vas vsake toliko časa obiskala in vam pomagala z nasveti.

Delovni list št. 5 Mo5 Dogodki za vključevanje staršev

Poglavje 3 - Priredite zabavo s koktajli

Vir: Pixabay

Barvni, lepo dekorirani, v elegantnih kozarcih, čudovitega okusa - le kdo jih nima rad?

Koktajli so priljubljeni med starejšimi in najmlajšimi, saj lahko pripravimo nešteto različnih vrst, tu domišljija ne pozna meja. Ko pripravljamo koktajle za najmlajše, izbirajmo najboljše sestavine, ki naj bodo primarno sveže, sezonske lokalne, vendar ne bo nič narobe, če posežemo tudi po ostalih okusih in razširimo pestrost naših koktajlov.

Čeprav morda izgleda, da je priprava koktajlov enostavna, ker gre zgolj za mešanje pijač, naj vas to ne zavede, potrebno je kar nekaj organizacije.

1. Organizacija dela s koktajli zahteva ta razmislek:

Katere sestavine in koliko jih potrebujete

Izberite take, ki so zlahka dosegljive, cenovno ugodne in se med sabo ter v mešalniku lepo mešajo, so naravne, okusne in lepih barv. Količina enega koktajla naj bo približno 1,5 litra (za 15 ljudi). Vedno pripravite npr. vsaj 5 različnih koktajlov, po potrebi pa povečajte količino celotnega koktajla. Količine in sestavine napišite na list.

Ime koktajla

Najboljša so fantazijska imena, izberite jih skupaj z otroci, glede na značilnosti koktajla, vašega kraja, letnega časa, dogodka, počutja ....tako ime bo, prav tako kot vaš koktajl, enkratno.

Katere pripomočke boste potrebovali pri pripravi koktajlov

Mislite na dile oz.podloge za rezanje sadja, nožke, plastične prte za zaščito mize, ločevalne vreče za smeti (olupki od sadja, plastična embalaža ...), gobico za brisanje mize, suho krpo, blender, cedilo, če bi uporabljeno sadje imelo peške, posode s širokim grlom za 1,5 l ali 2 l, v katerih bodo pripravljeni koktajli počakali, lonček z izlivom, da boste točno natakali v kozarce in ne bo pokapljanih robov. Potrebujete še ustrezno število plastičnih kozarcev, ki jih lahko večkrat uporabite (izgled šampanjskih kozarcev, ali navadni - širši kozarci vedno pa prozorni), različne dekoracije, ki so lahko kupljene, iz sadja ali cvetja.

Prostor kjer boste pripravili koktajle in ima vsaj dve mizi

Imeti morate delovno in odlagalno mizo, prostor pa naj bo ločen od prostora kamor boste koktajle odnesli (to je pomembno, ker tu običajno nastane nered, ki naj ostane skrit očem gostov)

Kakšna bo ureditev miz za postrežbo koktajlov in pladnji

Nepogrešljivi so pladnji oz. površina, na kateri boste koktajle odnesli na mize. Mize lahko pokrijete s prti (papirnati so cenovno ugodni) in dodate dekoracije iz narave (šopki, vejice, listi), vazice ali kozarci za cvetje, vejice.

Časovni razpored dela

Ocenite, koliko časa boste potrebovali in vedite da morate imeti vsaj 30 - 45 minut ure rezerve (zaključiti preden pridejo povabljeni) - npr.četrtek popoldan nakup sestavin, petek dopoldan priprava prostora za pripravo koktajlov. Vse sestavine daste na mizo,da imate nad nnjimi pregled, prav tako daste tja tudi recepte za koktalje, ker si boste z njimi pomagali. Druga skupina lahko medtem pripravlja mize za pogostitev in mora tudi imeti vse pri roki. S pripravo pričnete približno 2-3 ure pred postrežbo.

OBVEZNO naredite testno probo!

Brez tega ne boste vedeli kako koktalj izgleda, kakšnega okusa je in ali ste kaj pozabili pri sami pripravi dela ter kako hitro vam gre. Prav tako ne boste vedeli ali je prostorska razporeditev pravilna in koliko časa potrebujete za celotno pripravo in pospravljanje.

POMEMBNO: za vsak koktajl posebej napišite:

1. ime koktajla (na začetku je lahko le delovno ime, da jih ločite med seboj, potem ga preimenujete v fantazijsko ime)

2. sestavine in količine

3. pripomočki pri pripravi točke 3, 4 in 5 so recept in bo med pripravo na mizi, zato ga natisnite

4. način postrežbe in dekoracija

5. prostor kjer boste pripravljali (če bo v povezavi s kuhinjo se mora kuhinja strinjati s tem!)

6. kakšna bo ureditev miz in dekoracije

7. napišite časovni razpored dela in kdo dela kaj.

Delovni list št.6 Mo5 Organizacija dela pri koktajlih

2. Dekoriranje in izgled koktajlov

Koktajli so tako čudoviti zato, ker so prava paša za oči. Pri pripravi takih koktajlov si lahko pomagate s spodnjimi nasveti. Recepte za koktajle pa najdete v spodnjem delovnem listu, vendar naj se vaša domišljija ne ustavi pri njih - sami preizkušajte, prilagajajte in odkrivajte nove recepte.

Kaj potrebujete za zares pravi koktajl

Učinek prelivanja barv

Če želite pripraviti koktajl, kjer se prelivata dve barvi, potrebujete temen sirup. Najprej pripravite koktajl in na koncu vanj vlijete za malo žličko sirupa. Ker je le ta gostejši, se bo usedel na dno, barva pa se bo prelivala iz osnovne koktajlove na vrhu do sirupove na dnu kozarca.

Vir: arhiv projekta

Sladkorni rob na kozarcu

Pripravite ga tako: pred seboj imejte dva manjša krožnička. Na enega zelo na tanko vlijte sirup rdeče barve (malinov, jagodni...), zgolj toliko, da z njim pokrijete dno krožnika. Na drugega vsujte beli sladkor, toliko da z njim pokrijete dno krožnika. Čist, suh kozarec najprej obrnite narobe in rob nalahno pomočite v sirup (ne preveč, da ne bodo kapljice stekle po robu navzdol), potem pa še v sladkor iz drugega krožnika.

Sladkorni rok z dodanim narezanim cvetjem, listki ...

Delate po zgornjem postopku, le da namesto sirupa date limonin sok, v krožniček s sladkorjem pa dodate enakomerno zelo drobno narezano cvetje ali listke. Dobro jih premešajte s sladkorjem.

Nesladkorni robovi

Za rob lahko uporabite tudi čokoladne mrvice, ki so različnih barv, izberete, tiste, ki vam ustrezajo.

Dekoracije

Dekoracije so lahko različne, lahko jih kupite ali izdelate sami.

Dekoracije, ki jih lahko kupite so različnih oblik: lesena nabodalca, na katera lahko daste košček sadja; lesene paličke, dežnički, palmice ...

Sami lahko izdelate sadne, cvetlične dekoracije ali karkoli drugega. Velikokrat koktajlom radi dodamo slamice.

Nekaj receptov za pripravo koktajlov

Učna enota 3 – Vključevanje priseljenih staršev v skupnost vrtca

V tej učni enoti se boste naučili:

1. gledati na priseljence kot na del Evrope, sajje ta od nekdajimela rasno mešano identiteto,

2. katere so značilnosti družin priseljencev,

3. kako vključevati priseljenske starše in otroke v skupnost vrtca.

Predstavitev teme

Odločitev, da boljše življenje poiščeš v eni od drugih držav, je za ljudi običajno skrajna rešitev, ko res ni več druge možnosti. Pametne države in tudi tiste z dolgo zgodovino priseljevanja vedo, da je potrebno priseljence čim prej vključiti v vsakodnevno življenje in izkoristiti njihovo znanje in spretnosti. Ker pa imamo različna kulturna ozadja in načine življenja, ta proces ni vedno enostaven, a ima zagotovo nekaj posebnosti.

Vier: arhiv projekta.

Poglavje 1 – Od kje prihajajo priseljenci in kam se priseljujejo

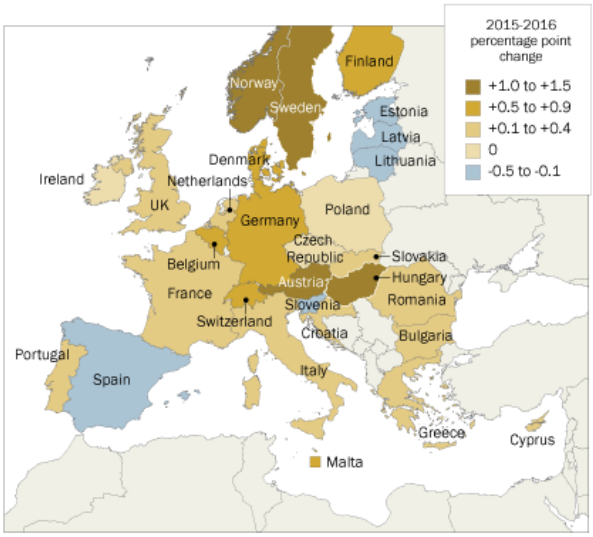
Evropa ima rasno mešano identiteto

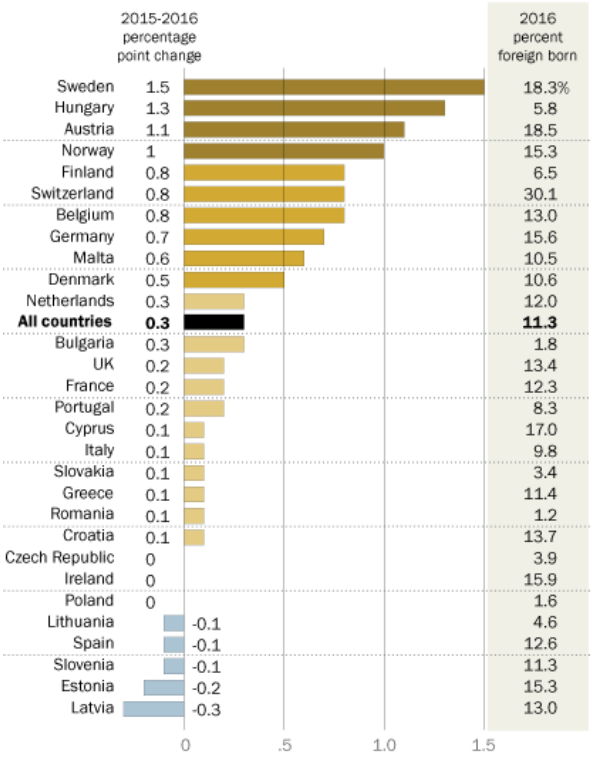
Evropa je že multikulturna in tako bo tudi ostalo, zato podpihovanje takih čustev v javnosti, kot sta sovraštvo in strah, nikakor ni na mestu. Vendar do sedaj Evropi ni uspelo ustvariti občutka skupne pripadnosti za vse, ki bi presegalo skupne vrednote.

Poglejmo delež priseljencev v evropskih državah:

Migrant surge drives big increases in immigrant share for several European countries

Percentage point change in share of population that is foreign born, 2015 to 2016

Notes: Percentage point change is based on differences between 2015 and 2016 percent immigrant in each country. Numerator for immigrant percentages in 2016 is based on total international migrant population estimated by the UN in 2015 plus number of asylum applications from July 2015 through May 2016 (number of asylum seekers for April through May 2016 unavailable for many countries). Annual increase/decrease of non-asylum seeker migrants – based on change in total number of international migrants from 2010-15 – was also added to the numerator. Denominator is based on the UN 2016 population estimate without migration plus newly arrived migrants estimated in the numerator. Estimates are midyear. Shading reflects rounded numbers; rankings for the bar chart are based on unrounded numbers.

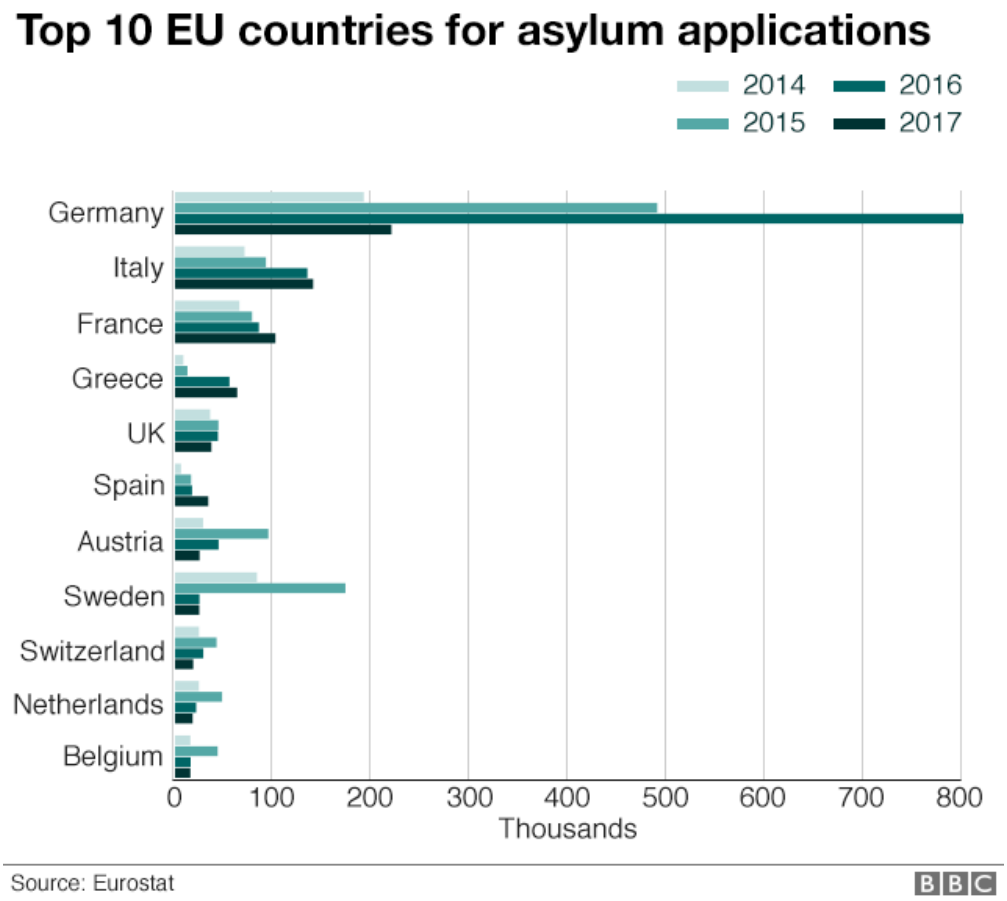
Source: Pew Research Center estimates based on analysis of United Nations data and Eurostat data accessed June 13, 2016.

PEW RESEARCH CENTER

V 2016 je za azil zaprosilo več kot milijon ljudi. Imigrantski delež populacije se je v tem času najbolj povečal na Švedskem, na Madžarskem, v Avstriji in na Norveškem, in sicer za vsaj en odstotek.Čeprav se vam to morda zdi malo, je porast za en odstotek v posameznem letu redka(še posebej v zahodnih deželah). Novi migranti so še dodatno prispevali k številu priseljencev, ki že živijo na Švedskem, Norveškem in v Avstriji.Vvseh teh deželah so priseljenci predstavljali v populaciji 15% ali več v 2016. Največji porast je bil na Švedskem:od 16,8% v 2015 do 18,3% v 2016, torej 1,5 % porast. Delež priseljencev na Norveškem je bil 2015 15,3%, v Avstriji pa 18,5% v 2016;v istem času je narastel še za 1 odstotek. Velika Britanija in Francija, deželi z znatnim deležem imigrantov, sta glede na velikost svoje populacije leta 2015-2016 dobili znatno manj prosilcev za azil kot druge države. Delež povečanja tuje populacije je 2016 znašal zgolj 0,2%, kar v Veliki Britaniji pomeni skupno 13,4%, v Franciji pa 12,3% tuje populacije.

Države, ki so sprejele največ azilantov

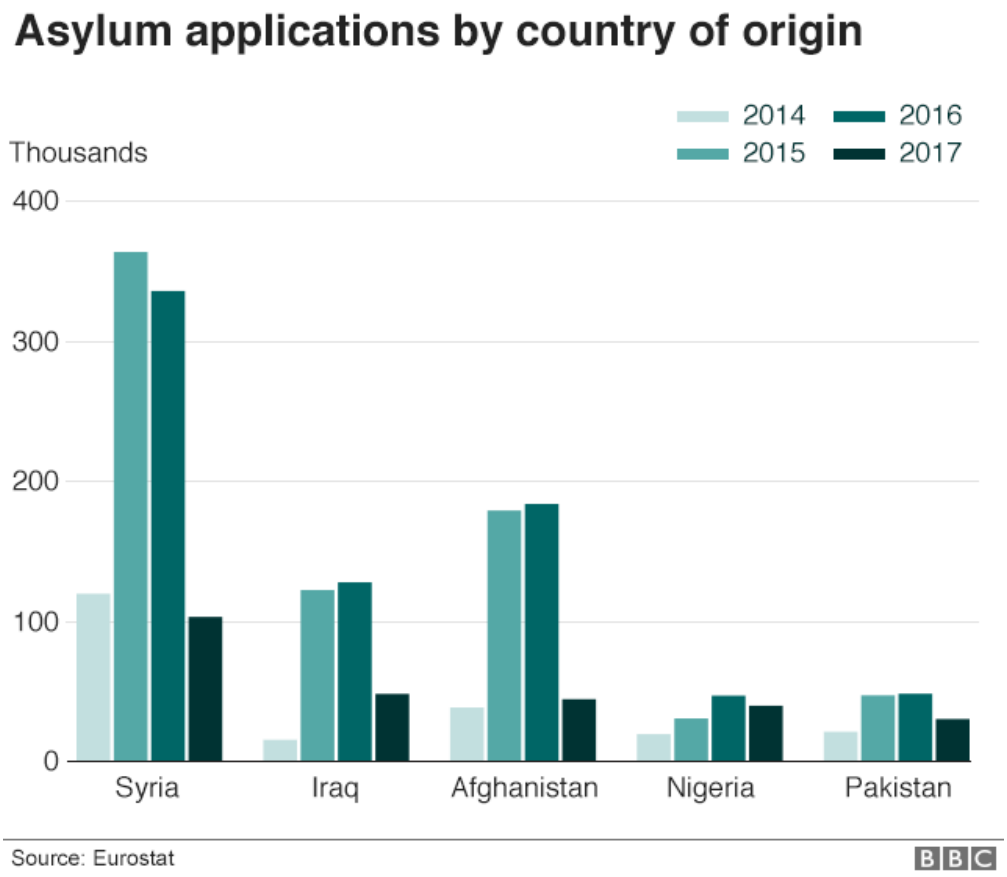
Največ prosilcev za azil med vsemi evropskimi državami je sprejela Nemčija. Ker pa ima veliko populacijo, se je delež priseljencev povečal le za 0,7%, kar je skupno znašalo 15,6% v 2016.To je sicer velik porast, a je v primerjavi z drugimi evropskimi državami majhen. Na drugi strani pa imamo države, kot so Litva, Latvija, Španija, Estonija, Slovenija, kjer je delež priseljencev do 2016 upadel.Te dežele namreč niso prejele visokega števila priseljencev.

Vir: Eurostat, povzeto po BBC.

Od kod prihajajo migranti?

Največ prosilcev za azil od 2014 v EU prihaja iz Sirije, Iraka, Afganistana, Nigerije in Pakistana – to so dežele, kjer so stalno prisotni konflikti. Prosilci za azil prihajajo tudi iz Eritreje, Bangladeša, Somalije, Irana in številnih podsaharskih držav. Vse te dežele skupaj predstavljajo 10 držav z največ prosilci za azil od 2014.BBC News, (2018).

Vir: Eurostat, povzeto po BBC.

Oglejte si zgodbo družine iz Sirije z videoposnetkom: Ne bomo tisti, ki izkoriščamo sistem

Oglejte si več statističnih informacij o migrantih v Evropi: Europe Keydata 2018 Še več informacij poiščite na spletni strani UNHCR Slovenija .

Poglavje 2 – Začeti novo življenje v novi državi

Začeti življenje v novi državi

Zapustiti rodno deželo ni nikoli lahko. Ljudje za seboj pustijo ne le svoje imetje, pač pa tudi krog prijateljev in socialno mrežo, službo, ugled, začeti morajo "iz ničle".Prihodnost v novi deželi je negotova.Mnogokrat so navade in način življenja v novi deželi drugačni kot doma in vsega se je potrebno naučiti znova. Obiskovanje vrtca ali šole v novi deželi je stresno tako za otroke kot za starše. Nadrugi strani sta vrtec in šola dobra priložnost za spoznavanje drugih staršev, povezovanje z njimi in z vrtčevsko/šolsko skupnostjo.

Novi priseljenci o državi potrebujejo čimveč informacij. V Sloveniji jih lahko dobijo na spletni strani Ministrstva za notranje zadeve, Infotujci.si.

Pedagoški kader in ostali strokovni sodelavci bi morali spoštovati te potrebe priseljenih staršev:

- da jih sprejemajo kot ljudi, ne kot kategorijo in

- da jim pomagajo zagledati pozitivne točke v prihodnosti.

V vrtcu priseljenske družine potrebujejo dodatno pomoč zaradi svojih posebnosti, torej nepoznavanja

jezika, navad, ureditve kraja. Težavo jim povzročaizpolnjevanje raznih obrazcev, npr. pri vpisu v vrtec/šolo.Potrebujejo tudi razumevanje zaradi logističnih izzivov: npr. usklajevanje prevoza otrok in delovnih urnikov. Mnogokrat so na delovnih mestih z deljenimi urniki, delajo v izmenah.Njihovi urniki ne dopuščajo prilagajanja.Poleg tega nimajo svojega prevoza, kar oteži usklajevanje z vrtčevskim urnikom.

Mnogo priseljenskih staršev ne vozi avtomobila. Težave s prevozom so najbolj očitne pri najrevnejših starših. Nanje zelo vplivata lokacija vrtca in odpiralni čas. Starši želijo zagotoviti varen in zanesljiv prevoz za otroke in če bi jim tu pomagali, bi rešili težavo marsikatere družine z nizkimi dohodki:ni nujno, da bi šlopravza priseljensko družino.

Kot si lahko preberete v prispevku na spletni strani Slovenske filantropije, je za vključevanje priseljencev v novo domovino potrebna predvsem vztrajnost. Na spletni strani boste našli še več zanimivih vsebin na to temo: **Slovenska filantropija (2015) Za vključevanje priseljencev je potrebna vztrajnost.**

Poglavje 3 – Kako se starši lahko vključijo v skupnost vrtca

Vpliv staršev na otrokov uspeh

Sodelovanje staršev z otrokom je zelo pomembno za otrokov uspeh pri zgodnjem učenju. Hkrati tako sodelovanje gradi in krepi družinske vezi, pripomore k boljšemu počutju in predstavljavseživljenjski razvoj in učenjeza otroke in starše.

ZDA imajo dolgo zgodovino vključevanja priseljencev v družbo. V eni od njihovih raziskav so ugotovili, da so za uspešno vključevanje staršev v družbo in za doseganje uspeha, ki je primerljiv z drugimi starši, nujno potrebne te osnovne veščine: osnovna pismenost, poznavanje jezika in kulturnega okolja. Jezik je skoraj nepremagljiva ovira za številne priseljence in begunce. Ugotovili so tudi, da je za uspeh otrok v zgodnjih letih pomembno, kakšne so veščine njihovih staršev in koliko se angažirajo za delo z otrokom.

Starši so namreč otrokovi prvi in najpomembnejši učitelji. Socioekonomske razlike pogojujejo različne dejavnosti in s tem izkušnje otrok. Zato lahko že zelo zgodaj nastane velika razlika v splošnem znanju in znanju jezika. Dolgoročnejši podatki so pokazali, da je med dosežki otrok migrantov in njihovimi vrstniki iz dežele gostiteljice vrzel, in to še preden gredo v vrtec (Park M., McHugh M., 2014).

Vloga družbenih organizacij, ki se ukvarjajo tudi z vprašanji priseljencev

Te organizacije priseljencem pomenijo nekoga, ki mu lahko zaupajo in ki jim pomaga priti do ostalih priseljenskih družin. Običajno imajo z družbo vzpostavljene močne vezi, sistem obveščanja, s katerim priseljenske družine obveščajo o različnih storitvah in zlahka dodajo tudi informacijo o vrtcih.Vse informacije na enem mestu tujci dobijo pri nas na portalu **Informacije za tujce** , Ministrstva za notranje zadeve.

Poglavje 4 - Strategije za izgradnjo vezi s priseljenskimi starši

Za delo z begunci in priseljenci ter njihovimi otroki izobraževalni kader potrebuje nova znanja in veščine. V nekaterih državah učitelje posebej usposabljajo za tako delo, tudi v Sloveniji.

Obstaja več načinov, kako se povezati s priseljenskimi starši: državeimajo podobne pristope, a seveda med njimi obstajajo razlike.

Tu je nekaj idej:

1. Osebje vrtca mora vse starše in otroke obravnavati prijazno in spoštljivo. Če so med njimi priseljenci, naj se jih naučijo vsaj pozdraviti v njihovem jeziku.
2. Tolmač ali prevajalec, ki je istega rodu kot priseljenci, lahko pomaga pri komunikaciji.
3. Če je le mogoče, naj s priseljenci komunicirajo vsi (po svojih sposobnostih; tudi zgolj pozdrav v njihovem jeziku je dovolj – op.a.): od voznika avtobusa do administratork in vzgojiteljic.Le tako bo program priseljence zares vključeval v okolje.
4. Učenje o različnih kulturah in njihovem dojemanju je za pedagoško in drugo osebje zelo koristno.
5. Povabite priseljenske starše na različne aktivnosti v vrtce in šole.
6. Včasih starši ne poznajo načina, kako vrtec deluje, in tudi ne vedo, kaj se od njih pričakuje.Seznanite jih s tem.

7. Organizirajte "Kulturne večere", kjer priseljenski starši pripravijo jedi iz svoje države in jih ponudijo ostalim ter predstavijo deželo.
8. Organizirajte "Mesečne zajtrke", kjer lahko starši ostanejo v vrtcu ali šoli, ko so pripeljali otroke, uživajo v prigrizku in prisluhnejo vabljenemu gostu iz lokalnega okolja z zanimivo temo.
9. Organizirajte izobraževalna in informativna srečanja, kjer boste govorili o zdravju otrok, disciplini, zgodnjem razvoju možganov otroka in pomenu zgodnjega izobraževanja.Poiščite tudi teme, ki so za priseljenske staršeposebej zanimive.
10. Dva pristopa, ki tudi preverjeno delujeta, sta še najemanje delovne sile, ki prihaja iz priseljenskega kulturnega okolja in govori njihov jezik.Če najdete tak pedagoški kader, toliko bolje. Drugi način je vključevanje staršev – prostovoljcev, ki govorijo priseljenski jezik in tu živijo dlje časa. Idealno je, če najdete način, kako jih vključiti v programe.

(Gelatt J., Adams G. and Huerta S., 2014)

Vir: arhiv projekta.

Poglavje 5 - Primeri dobre prakse

Primere dobre prakse najdemo v okolju, ki je do novo prispelih družin varno in sprejemajoče. Oglejte si primera iz Avstrije inGrčije, kjer so begunce vključili v lokalno okolje in ustvarili zmagovalno situacijo za vse.

Šolski in vrtčevski programi, ki so uspešni pri vključevanju staršev iz različnih držav, izrazito delajo na tem in poskrbijo, da informacije o programu pridejo do staršev. Vsi zaposleni iz vrtcev in šol to strategijo razumejo in jo podpirajo.

Govorite jezik priseljencev

Posebej na začetku je zelo pomembno, da govorite jezik priseljencev, saj drugače le zapravljate njihov čas, ker vas ne razumejo. Podpora, ki jo izkažete z njihovim jezikom je zelo pomembna – saj bodo otroka vpisali tja, kjer jih razumejo. Pri tem ni pomembno, da zaposleni govorite njihov jezik.Lahko se povežete spriseljenci, ki so tu dlje časa in jih prosite za prevajanje. (Immigrant parents and earlychildhood programs, str. 22) Še posebej so lahko dragocene žene priseljencev, ki so velikokrat doma.

Delavnice za razvijanje multikulturnih spretnosti

Tovrstne delavnice so v Sloveniji organizirane za starše, otroke in izobraževalce. Njihov cilj je spodbuditi te skupine k boljšim, spoštljivejšim odnosom in boljšem razumevanju. Na delavnicah so izpostavljene podobnosti in razlike v jeziku in kulturi. Aktivnosti so lahko organizirane le za otroke ali za otroke in starše. Če so vključeni tudi starši, morajo biti delavnice popoldan invabilo mora biti pisno in poslano pravočasno. Na delavnicah predstavijo delovanje kraja in različne možnosti vključevanja: javne organizacije, nevladne organizacije in vse, ki nudijo podporne mreže(Priročnik za izvajanje programa Uspešno vključevanje otrok priseljencev; ISA institut Ljubljana, 2015).

Vir: arhiv projekta.

Nekaj primerov delavnic za starše in otroke:

- Opolnomočenje družin. Vteh delavnicah družine predstavijo svojo deželo: kulturo, deželo, hrano, praznovanja. Aktivnosti, ki jih lahko izvajajo tu, so: priprava božičnih voščilnic, skupna priprava hrane ...
- Šola za mame.Mame iz različnih držav se z učiteljicami srečujejo enkrat mesečno. Pogovarjajo se o deželi, značilnih jedeh, skupaj pripravljajo hrano ali čaj. Smisel srečevanja je povezovanje in razlaga, kako deluje država gostiteljica. Tako pomagajo mamam iz drugih držav, da se lažje vključijo v družbo.

- Tuji jezik za starše in predstavitev šole ali vrtca, mesta, kjer živijo in služb, ki so pomembne za vsakodnevno življenje. Starši se naučijo besed in izrazov, ki jih bodo uporabljali v šolah/vrtcih.Spoznajo urnike, spletne strani vrtca/šole, jedilnike in kako se napiše opravičilo ob izostanku otroka (Priročnik za izvajanje programa Uspešno vključevanje otrok priseljencev; ISA institut Ljubljana, 2015).

Program I´m active +

Program je zasnovan posebej za žene priseljencev, saj običajno ostanejo doma in imajo torej majhne možnosti vključevanja v okolje. Skupaj z mentorjem obiščejo pomembne stavbe v kraju, ki jih bodo uporabljalev vsakodnevnem življenju ter organizacije, ki pomagajo priseljencem: knjižnica, Center za socialno delo, Zavod za zaposlovanje, tržnica in tudi kulturne in naravne znamenitosti, da lahko dobijo vtis o novem življenjskem okolju in navadah. Udeleženke se srečajo z lokalnim prebivalstvom, govorijo jezik države gostiteljice in vadijo komunikacijske spretnosti –vse v pozitivnem vzdušju. Poleg spoznavanja lokalnega okolja se žene tudi spoznajo med sabo, kar ne bi bilo mogoče, če bi ostale doma.

Nadvse koristen del programa je tudi spoznavanje morebitnih zainteresiranih zaposlovalcev. Izbor zaposlovalcev naredi mentor glede na zanimanja skupine žena. Na obisk se morata pripraviti obe strani in aktivno sodelovati(Barbara Fajdiga Perše, Tanja Krpan, I AM AN ACTIVEMEMBER OF A MULTINATIONAL SOCIETY Programme for social integration of women – third country nationals: Methodology and guidelines for train the trainer course, Ljudska univerza Nova Gorica, 2016).

Več informacij boste našli na **spletni strani Ljudske Univerze v Novi Gorici**, kjer so tudi uporabna gradiva.

Novičko o podobnem programu lahko preberete tudi **Brezplačna pomoč priseljencem pri vključevanju v slovensko družbo** (Ožbot Klančič A., 2015).

Ključni ukrepi

1. Vključenost staršev je pomembna – prepričajte se, da boste presegli ovire in začeli komunicirati.

2. Bodite hvaležni za raznolikost, ki jo prinašajo in jo kar najbolj izkoristite v obliki različnih jedi.

3. Vključite starše in člane skupnosti v tiste aktivnosti vrtca, ki so povezanes hrano.

4. Razmislite, kako lahko vključite priseljenske družine v dnevno delovanje vrtca.